

Paper

Resultaten Gepromoveerden- onderzoek 2019

Jesper van Thor
Sebastian Alejandro Perez

Maart 2020

Inhoud

- 1. Achtergrond Gepromoveerdenonderzoek 2019 3**
  - 1.1 Verantwoording onderzoek 3
  - 1.2 Achtergrondkenmerken gepromoveerden 4

- 2. De promotieperiode 5**
  - 2.1 Doctorstitel en promotietraject 5
  - 2.2 Werkdruk tijdens promotie 6
  - 2.3 Loopbaanvoorbereiding tijdens promotie 7

- 3. Gepromoveerden op de arbeidsmarkt 8**
  - 3.1 Baankenmerken 8
  - 3.2 Percepties baan 11

- 4. Internationale mobiliteit gepromoveerden 12**

- 5. Kerncijfers gepromoveerden 13**

- 6. Begrippen 14**

1. Achtergrond

Gepromoveerdenonderzoek 2019

In 2019 heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) voor de derde keer onderzoek gedaan onder gepromoveerden. Dit onderzoek vindt eens in de vijf jaar plaats en maakt deel uit van een internationaal project dat geïnitieerd is door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), het statistische instituut van Unesco (UIS) en Eurostat, het statistische bureau van de Europese Unie. Doel van dit onderzoek is het vergroten van het inzicht in de loopbanen en de mate van internationale mobiliteit van gepromoveerden na het behalen van hun doctoraat.

1.1 Verantwoording onderzoek

De doelpopulatie van het onderzoek bestaat uit alle personen die hun doctorstitel aan een bij de Vereniging van Universiteiten (VSNU) aangesloten Nederlandse universiteit hebben behaald tussen academisch jaar 1990/'91 en 2017/'18, die op peilmoment 1 december 2018 jonger waren dan 70 jaar en die op dat moment volgens de Basisregistratie Personen (BRP) in Nederland woonachtig waren. Dit laatste criterium is noodzakelijk om de actuele adresgegevens van gepromoveerden te kunnen koppelen en hen per brief uit te kunnen nodigen voor deelname aan het onderzoek. Er is geen informatie beschikbaar over personen die in Nederland gepromoveerd zijn maar inmiddels in het buitenland wonen en personen die in het buitenland zijn gepromoveerd en in Nederland wonen.

Er bestaat in Nederland geen gepromoveerdenregister dat als bron kan dienen voor dit onderzoek. Om een goed steekproefkader te kunnen maken, is daarom de hulp in geroepen van de bij de VSNU aangesloten universiteiten. Het gaat om achtereenvolgens de Erasmus Universiteit Rotterdam, Open Universiteit, Radboud Universiteit Nijmegen, Rijksuniversiteit Groningen, Technische Universiteit Delft, Technische Universiteit Eindhoven, Tilburg University, Universiteit Leiden, Universiteit Maastricht, Universiteit Twente, Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam en Wageningen Universiteit. Zij hebben medewerking aan het onderzoek verleend door gegevens over hun gepromoveerden ten behoeve van dit onderzoek aan het CBS ter beschikking te stellen. Daartoe is een beveiligd uploadkanaal ingericht.

Het Gepromoveerdenonderzoek 2019 is uitgevoerd in de periode maart-april 2019. Gepromoveerden aan Nederlandse universiteiten ontvingen een aanschrijfbrief waarin zij uitgenodigd werden om een online vragenlijst in te vullen. Er werden maximaal twee rappelbrieven verstuurd om de respons te verhogen. De uitnodigingsbrieven en de vragenlijst waren enkel in de Nederlandse taal beschikbaar. De uitgezette steekproef bedroeg circa 20 duizend gepromoveerden. Hiervan hebben er ruim 9,7 duizend aan het onderzoek deelgenomen (49,6 procent).

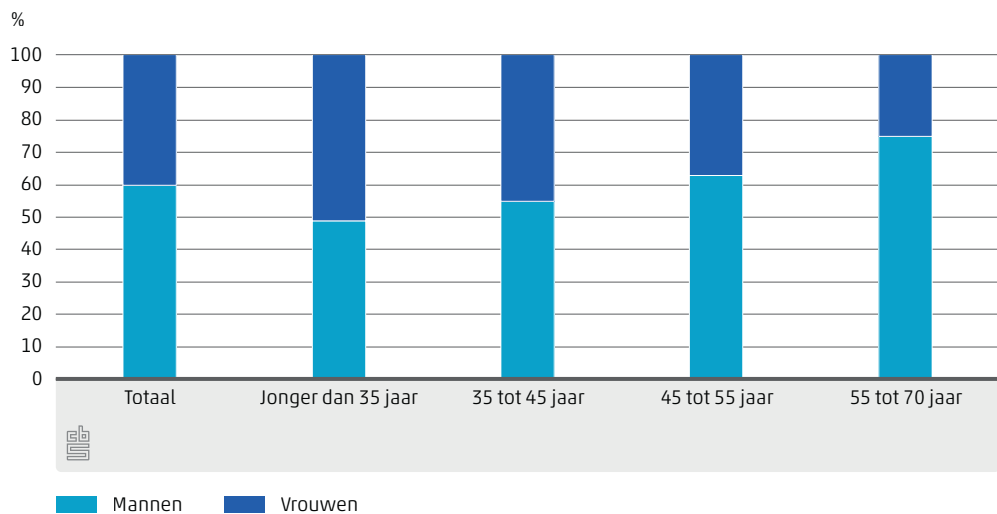
Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van een weging die is uitgevoerd in twee stappen. In de eerste stap is gecorrigeerd voor non-respons in de uitgezette steekproef. Dit betekent dat er eerst is opgehoogd naar het steekproefkader. In de tweede stap is gecorrigeerd voor het feit dat een deel van het steekproefkader niet koppelde met de BRP.¹⁾

1.2 Achtergrondkenmerken gepromoveerden

De gemiddelde leeftijd van gepromoveerden was op het moment van enquêteren 45 jaar. De gemiddelde leeftijd waarop zij hun doctoraat behaalden was 33 jaar. Van de totale groep gepromoveerden in dit onderzoek is 27 procent getypeerd als recent gepromoveerde. Deze personen hebben hun doctoraat behaald tussen academisch jaar 2013/'14 en 2017/'18. Veruit het grootste deel van de gepromoveerden heeft een Nederlandse achtergrond. Dit is het geval voor 82 procent van hen. Verder heeft 12 procent een westerse migratieachtergrond en 6 procent een niet-westerse achtergrond.

Onder gepromoveerden zijn mannen oververtegenwoordigd: 6 op de 10 personen met een doctorstitel zijn man. Wel maken gepromoveerde vrouwen een inhaalslag: hoe jonger het cohort, hoe groter het aandeel gepromoveerde vrouwen. Onder gepromoveerden jonger dan 35 jaar is iets meer dan de helft (51 procent) vrouw. Dat aandeel is ruim twee keer zo groot als onder 55- tot 70-jarigen (25 procent).

1.2.1 Gepromoveerden naar geslacht en leeftijdsgroep, 2019

¹⁾ Kierkels (2019), *Weegrapport Gepromoveerdenenquête 2019*, CBS (intern rapport).

2. De promotieperiode

Gepromoveerden in Nederland behaalden hun doctoraat relatief vaak in de richtingen gezondheidszorg en welzijn (31 procent) en wiskunde en natuurwetenschappen (26 procent). Daarnaast promoveerden zij relatief vaak in de techniek, industrie en bouwkunde of in de psychologie, sociologie en culturele wetenschappen. Gepromoveerden hadden in doorsnee 60 maanden (mediaan) nodig voor hun promotieonderzoek, tot het moment van verdediging van het proefschrift.

Ruim de helft (54 procent) van de gepromoveerden had tijdens het promotietraject een arbeidsovereenkomst met de universiteit. Deze groep wordt ook wel aangeduid als 'standaard promovendi'. Van alle gepromoveerden was bij 39 procent de universiteit de belangrijkste financieringsbron voor het promotieonderzoek. Bij 21 procent was dit een werkgeverstoelage of -lening. Bij 18 procent werd het promotietraject hoofdzakelijk met een beurs gefinancierd.

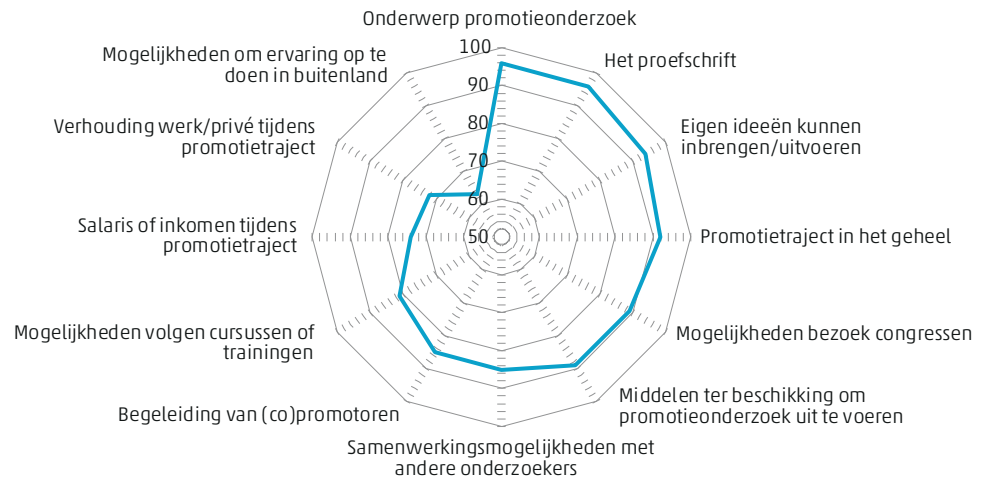
2.1 Doctorstitel en promotietraject

Gepromoveerden zijn over het algemeen te spreken over het nut van het promotietraject. 86 procent van hen vindt dat de doctorstitel van meerwaarde is voor de verdere loopbaan. Op de vraag of gepromoveerden opnieuw zouden kiezen voor een promotieonderzoek, antwoordde 82 procent bevestigend.

Aan gepromoveerden is ook gevraagd in welke mate zij met tevredenheid terugkijken op verschillende aspecten van hun promotietraject. In algemene zin zijn zij erg tevreden over hun promotieonderzoek. Zij zijn het vaakst tevreden over het onderwerp van het promotieonderzoek, het proefschrift, de ruimte die er was om eigen ideeën in te brengen c.q. uit te voeren en het promotietraject in algemene zin. Ruim 9 op de 10 gepromoveerden kijken hier met tevredenheid of zeer grote tevredenheid op terug.

Gepromoveerden zijn het minst vaak tevreden over de mogelijkheden die zij hadden om tijdens het promotietraject ervaring op te doen in het buitenland. Iets meer dan 6 op de 10 zijn hierover tevreden. Ook zijn zij relatief minder vaak tevreden over de verhouding tussen werk en privé tijdens het promotietraject (72 procent) en het inkomen gedurende deze periode (74 procent). Over de verhouding werk-privé en het inkomen gedurende het promotietraject is circa een kwart van hen juist (zeer) ontevreden. Wat betreft de mogelijkheden om gedurende het promotietraject ervaring op te doen in het buitenland geeft een relatief groot deel aan dat dit niet van toepassing was.

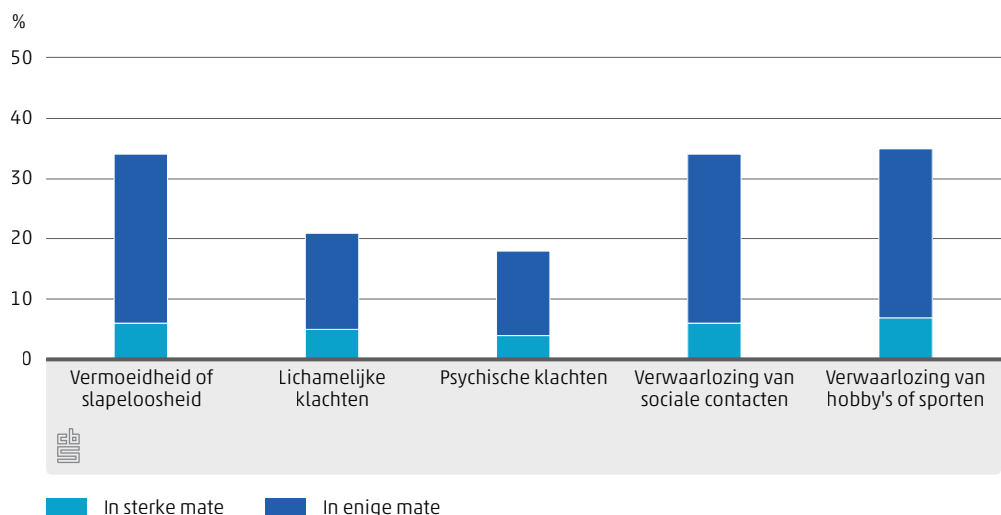
2.1.1 Tevredenheid (%) met aspecten van het promotietraject, 2019

2.2 Werkdruk tijdens promotie

Van alle personen met een doctorstitel ervaarde 60 procent een hoge tot zeer hoge werkdruk tijdens het promotietraject. Aan gepromoveerden is gevraagd of zij als gevolg van hoge werkdruk te maken hadden met gezondheidsklachten. Als zij tijdens de promotie klachten hadden door deze hoge werkdruk, ging dit het vaakst om vermoeidheid of slapeloosheid. Dit was in enige of sterke mate het geval voor 34 procent van alle gepromoveerden. Lichamelijke klachten, als hoofdpijn, duizeligheid, nek- en schouderklachten of RSI, kwamen minder vaak voor. Tijdens de promotieperiode kwamen lichamelijke klachten voor bij 21 procent. Dat is vrijwel gelijk aan het deel dat als gevolg van werkdruk te maken had met psychische klachten (bijvoorbeeld angst, paniek, somberheid of depressie).

2.2.1 Klachten door hoge werkdruk, 2019

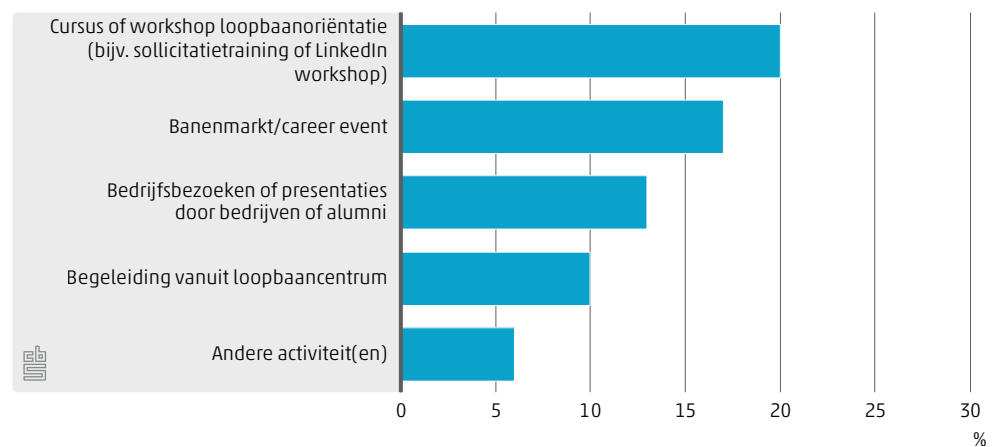

In lang niet alle gevallen ging het om ernstige gezondheidsklachten. Het gros van degenen met klachten gaf namelijk aan dat zij hier tijdens het promotietraject in enige mate last van hadden. Bij ongeveer 5 procent van alle gepromoveerden waren de gezondheidsklachten naar eigen zeggen hardnekkiger: zij gaven aan dat zij hier als gevolg van hoge werkdruk in sterke mate mee te maken hebben gehad. Dit geldt zowel voor vermoeidheid of slapeloosheid, lichamelijke klachten als psychische klachten. Verder kwamen hobby's of sport tijdens het promotietraject bij ruim 1 op de 3 gepromoveerden onder druk te staan. Een vrijwel even grote groep rapporteerde dat sociale contacten in die periode in enige of sterke mate verwaarloosd werden.

2.3 Loopbaanvoorbereiding tijdens promotie

Aan personen die tijdens de promotie in dienst waren van de universiteit en aan degenen die hun promotie financierden middels een beurs is gevraagd of zij hebben deelgenomen aan één of meer loopbaanactiviteiten. Een cursus of workshop loopbaanoriëntatie was de meest gevolgde loopbaanactiviteit onder gepromoveerden. Tijdens het promotietraject nam 20 procent hier aan deel. De top 3 bestond verder uit het bezoeken van een banenmarkt of career event en de deelname aan een bedrijfsbezoek of presentatie door bedrijven of alumni. Tot slot maakte 10 procent tijdens het promoveren gebruik van begeleiding vanuit een loopbaancentrum.

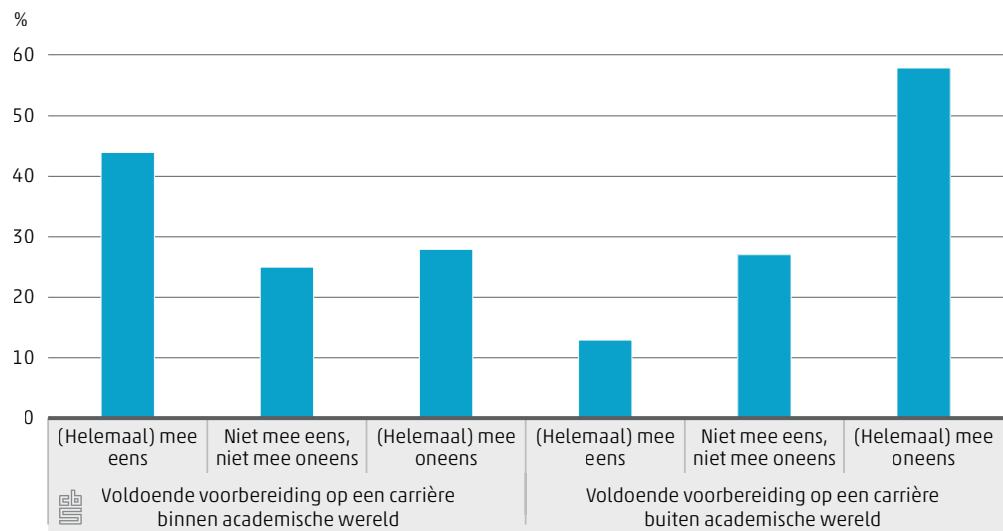
2.3.1 Deelname aan loopbaanactiviteiten tijdens de promotie, 2019

Van de gepromoveerden in Nederland werkte 69 procent op het peilmoment (1 december 2018) buiten de academische wereld. Omdat een relatief groot deel buiten de academische wereld werkt, rijst de vraag of gepromoveerden hier tijdens de promotie ook op voorbereid worden. Aan personen die tijdens hun promotie in dienst waren van een universiteit en aan beursalen is daarom gevraagd hoe tevreden zij zijn over de voorbereiding tijdens de promotie op hun verdere loopbaan. Van hen vindt 13 procent dat zij tijdens het promotietraject voldoende werden voorbereid op een carrière buiten de academische wereld. Hier staat 58 procent tegenover die het (helemaal) oneens is met deze stelling.

Over de voorbereiding op een carrière binnen de academische wereld zijn gepromoveerden positiever: 44 procent vindt dat zij tijdens het promotietraject voldoende hierop werden voorbereid. Hier staat 28 procent tegenover die van mening zijn dat zij tijdens het promoveren niet voldoende werden voorbereid op een loopbaan binnen de wetenschap.

2.3.2 Opvattingen over loopbaanvoorbereiding tijdens promotie, 2019

3. Gepromoveerden op de arbeidsmarkt

Op peildatum 1 december 2018 had de overgrote meerderheid (95,8 procent) van de gepromoveerden van Nederlandse universiteiten betaald werk. Het overige deel bestond uit werklozen en personen die gerekend kunnen worden tot de niet-beroepsbevolking.

3.1 Baankenmerken

Gepromoveerden werken overwegend in voltijd. Dit is het geval voor ruim 7 op de 10 (72 procent) personen met een doctorstitel. Zij werken gemiddeld 38 uur per week. Verder heeft bijna drie kwart van de werkzame gepromoveerden een vaste aanstelling (73 procent), 18 procent een tijdelijke aanstelling en 10 procent is werkzaam als zelfstandige.

27 procent van de werkzame gepromoveerden werkt in de gezondheidszorg en 26 procent in het onderwijs. Daarmee werkt ruim de helft van alle werkzame gepromoveerden van Nederlandse universiteiten in één van deze twee bedrijfstakken. Op de derde plek volgt de bedrijfstak research waarin 8 procent van hen werkzaam is. De bedrijfstakken openbaar

bestuur en overheidsdiensten en management- en technisch advies maken de top 5 compleet. In beide bedrijfstakken werkt 7 procent van de gepromoveerden met betaald werk.

3.1.1 Top 5 bedrijfstakken met meeste werkzame gepromoveerden, 2018

	%
1. Gezondheidszorg	27
2. Onderwijs	26
3. Research	8
4. Openbaar bestuur en overheidsdiensten	7
5. Management- en technisch advies	7
Overige bedrijfstakken	25
Totaal	100

Op de vraag waar men het liefst zou willen werken als zij zelf mochten kiezen, geeft 38 procent van de gepromoveerden aan dat hun voorkeur uit gaat naar een baan binnen de academische wereld. 24 procent geeft de voorkeur aan een overheidsinstelling, publieke sector of non-profit organisatie, terwijl 23 procent juist het liefst werkzaam is in het bedrijfsleven of de industrie. De rest heeft geen duidelijke voorkeur.

Gepromoveerden van Nederlandse universiteiten zijn veruit het vaakst werkzaam als specialist in de gezondheidszorg of als onderwijsgevende. In beide beroepsgroepen is 22 procent van de werkende gepromoveerden werkzaam. De beroepsgroep onderwijsgevendens omvat onder meer hoogleraren, universitair (hoofd)docenten en leraren in het hbo. Op de derde plek volgt de beroepsgroep wetenschappers en ingenieurs, met 14 procent van de gepromoveerden met werk. In elk van de overige beroepsgroepen werkt minder dan 10 procent van de gepromoveerden. De beroepsgroepen specialisten op het gebied van bedrijfsbeheer en administratie, en juristen, sociaal-wetenschapper of scheppende of uitvoerende kunstenaars maken de top 5 compleet. Beide bieden werk aan 8 procent van de werkzame gepromoveerden.

3.1.2 Top 5 beroepsgroepen met meeste werkzame gepromoveerden, 2018

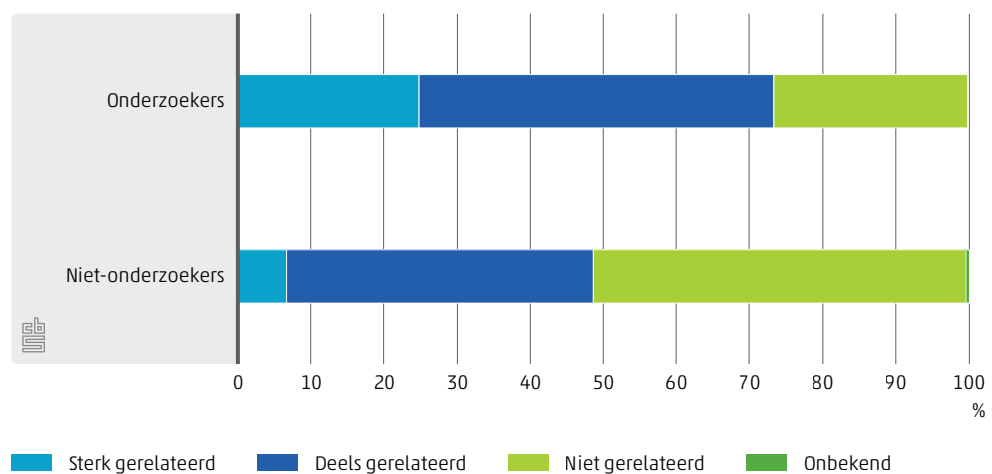
	%
1. Specialisten op het gebied van de gezondheidszorg	22
2. Onderwijsgevendens	22
3. Wetenschappers en ingenieurs	14
4. Specialisten op het gebied van bedrijfsbeheer en administratie	8
5. Juristen, sociaal-wetenschappers en scheppende en uitvoerende kunstenaars	8
Overige beroepsgroepen	26
Totaal	100

Van alle gepromoveerden met betaald werk zijn 8 op de 10 werkzaam als onderzoeker. Zij besteden gemiddeld ruim de helft (54 procent) van hun werktijd aan het verrichten van onderzoek. Aan degenen die niet werkzaam zijn als onderzoeker, is gevraagd naar de reden(en) waarom zij niet als onderzoeker werken. Er zijn vier belangrijke redenen die elk door circa een kwart genoemd worden. Deze meest genoemde redenen zijn achtereenvolgens dat er volgens hen geen duidelijk loopbaantraject was in onderzoek, dat zij zelf geen interesse hadden in onderzoek, dat er een beperkt aanbod van onderzoeksplekken was en dat er sprake was van een onzeker toekomstperspectief.

Om meer inzicht te krijgen in de aansluiting tussen het promotietraject en het huidige werk, is aan gepromoveerden met betaald werk gevraagd in welke mate hun werkzaamheden gerelateerd zijn aan hun promotieonderzoek. Van alle werkzame gepromoveerden vinden bijna 7 op de 10 dat hun werkzaamheden sterk (21 procent) c.q. deels (47 procent) gerelateerd zijn aan hun promotieonderzoek.

Degenen die in het onderzoek actief zijn, verrichten duidelijk vaker werkzaamheden die gerelateerd zijn aan hun promotieonderzoek. Bijna drie kwart van alle gepromoveerden die werkzaam zijn als onderzoeker, geeft aan dat de werkzaamheden deels of sterk gerelateerd zijn aan het promotietraject. Bij de gepromoveerden die niet als onderzoeker werken, is dit minder dan de helft (49 procent).

3.1.3 Relatie huidig werk-promotieonderzoek, 2018

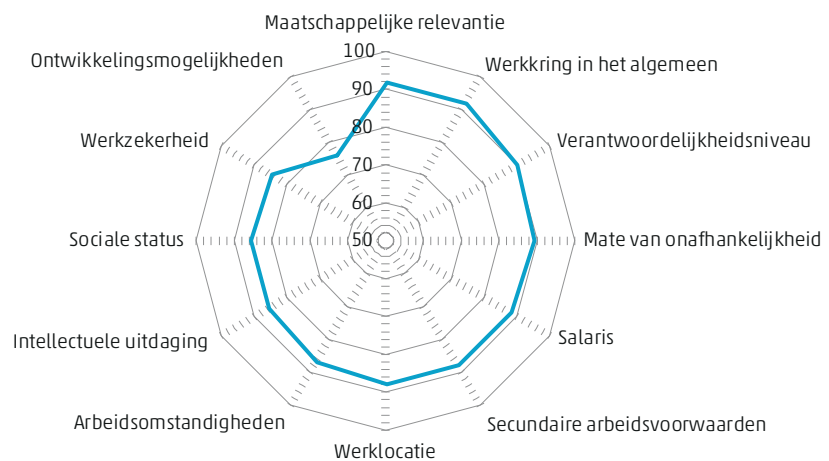
Het inkomen²⁾ geeft een indicatie van hoe succesvol gepromoveerden zijn op de arbeidsmarkt. Het mediaan persoonlijk primair jaarinkomen van werkzame gepromoveerden van Nederlandse universiteiten betreft in doorsnee 83 800 euro (gemiddeld: 97 700 euro). Een uitsplitsing van de totale groep werkzame gepromoveerden in enerzijds onderzoekers en anderzijds niet-onderzoekers wijst uit dat het doorsnee inkomen (mediaan) voor onderzoekers hoger is dan voor niet-onderzoekers; 85 500 euro versus 75 500 euro.

²⁾ Bij de beschrijving van inkomensverschillen onder gepromoveerden is niet gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken als leeftijd, geslacht, aantal gewerkte uren etc.

3.2 Percepties baan

Aan gepromoveerden met betaald werk is gevraagd hoe tevreden zij zijn met aspecten van hun werk. Over het algemeen zijn zij erg te spreken over de verschillende aspecten van hun werk. Het vaakst zijn zij tevreden over de maatschappelijke relevantie van hun werk en over de werkring in het algemeen. Meer dan 9 op de 10 (92 procent) zijn hier tevreden of zeer tevreden over. Ook over vrijwel alle andere baankenmerken geeft 85 procent of meer aan (zeer) tevreden te zijn. Enige uitzondering hierop vormen de ontwikkelingsmogelijkheden in de werkring. Over dit baankenmerk zijn gepromoveerden het minst vaak tevreden. Desalniettemin is hier nog altijd iets meer dan drie kwart van hen (76 procent) tevreden over.

3.2.1 Tevredenheid (%) werkzame gepromoveerden over baankenmerken, 2018

4. Internationale mobiliteit gepromoveerden

De mate van internationale mobiliteit van gepromoveerden van Nederlandse universiteiten kan onder meer worden afgelezen aan het percentage dat op dit moment werkzaam is in het buitenland. Omdat in dit onderzoek degenen die in het buitenland wonen echter buiten beschouwing blijven, is dat maar beperkt mogelijk; namelijk alleen voor de personen die in het buitenland werken, maar in Nederland wonen³⁾. De overgrote meerderheid van alle gepromoveerden in dit onderzoek is dan ook werkzaam in Nederland. Slechts 2 procent van degenen die in Nederland wonen, werkte op 1 december 2018 in het buitenland.

Een andere indicator voor de mate van internationale mobiliteit van gepromoveerden is het percentage dat vanwege het promotietraject voor minimaal drie maanden in het buitenland verbleef. Van de personen met een doctorstitel die in de afgelopen 10 jaar zijn gepromoveerd, is 15 procent vanwege het promotietraject voor 3 maanden of langer naar het buitenland geweest. Gepromoveerden van Nederlandse universiteiten die tijdens hun promotietraject voor 3 maanden of langer naar het buitenland zijn geweest, gingen gemiddeld voor 7 maanden. Verreweg de meesten van hen gingen naar de Verenigde Staten van Amerika, ruim een derde. Op de tweede en derde plaats kwamen achtereenvolgens het Verenigd Koninkrijk (11 procent) en Duitsland (7 procent).

Ook na afloop van het promotietraject ging 15 procent van de gepromoveerden voor een periode van 3 maanden of langer naar het buitenland. De overgrote meerderheid van de gepromoveerden die na afloop van het promotietraject voor 3 maanden of langer naar het buitenland gingen, deed dit vanwege het eigen werk. Deze reden werd genoemd door 89 procent van de gepromoveerden die na afloop van hun promotietraject naar het buitenland zijn gegaan.

³⁾ In dit onderzoek blijven personen buiten beschouwing die aan een Nederlandse universiteit zijn gepromoveerd en vervolgens naar het buitenland zijn vertrokken om zich daar te vestigen. Dit komt door de datakoppeling met de BRP. Hierdoor konden enkel die gepromoveerden benaderd worden die op 1 december 2018 volgens de BRP in Nederland woonden. De totale internationale mobiliteit van gepromoveerden kan op basis van dit onderzoek dan ook niet in beeld worden gebracht.

5. Kerncijfers gepromoveerden

Kerncijfers gepromoveerden

Achtergrondkenmerken	
Aantal gepromoveerden	66 900
w.v. recent gepromoveerd (%)	27
Gemiddelde leeftijd (jaar)	45
Gemiddelde leeftijd promotie (jaar)	33
Vrouwen (%)	40
Nederlandse achtergrond (%)	82
Westerse migratieachtergrond (%)	12
Niet-westerse migratieachtergrond (%)	6
Promotietraject	
Richting promotietraject (%):	
Algemeen	.
Onderwijs	2
Vormgeving, kunst, talen en geschiedenis	5
Journalistiek, gedrag en maatschappij	14
Recht, administratie, handel en zakelijke dienstverlening	7
Wiskunde, natuurwetenschappen	26
Informatica	3
Techniek, industrie en bouwkunde	11
Landbouw, diergeneeskunde en -verzorging	2
Gezondheidszorg en welzijn	31
Dienstverlening	0
Hoge of zeer hoge werkdruk ervaren (%)	60
In sterke mate klachten ervaren (%):	
Vermoeidheid of slapeloosheid	6
Lichamelijke klachten	5
Psychische klachten	4
Verwaarlozing van sociale contacten	6
Verwaarlozing van hobby's of sporten	7
Gedurende promotietraject voldoende voorbereid op carrière (% mee eens):	
binnen academische wereld	44
buiten academische wereld	13
Arbeidsparticipatie en baankenmerken	
Arbeidsparticipatie (%)	96
Werkzaam buiten academische wereld (%)	69
Voltijd (%)	72
Aantal gewerkte uren (gemiddeld)	38
Positie in werkkring (%):	
Vast	73
Tijdelijk	18
Zelfstandige	10
Onderzoeker (%)	80
Percentage v.d. werktijd aan onderzoek besteed	54
Relatie promotieonderzoek-werk (%):	
Sterk gerelateerd	21
Deels gerelateerd	47
Niet gerelateerd	31
Jaarinkomen (mediaan)	83 800
Jaarinkomen (gemiddeld)	97 700
Doctorstitel meerwaarde loopbaan (%)	86
Internationale mobiliteit	
Op dit moment werkzaam in buitenland (%)	2
Gedurende promotie ≥ 3 mnd in buitenland (% van personen in afgelopen 10 jaar gepromoveerd)	15
w.v. aantal maanden (gemiddeld)	7
Na afloop van promotie ≥ 3 mnd in buitenland (%)	15
w.v. aantal maanden (gemiddeld)	23

N.B. Door afronding kunnen totaal percentages enigszins afwijken van 100 procent.

6. Begrippen

Bedrijfstak

'Bedrijfstak' of 'branche' zijn gangbare termen voor groepen van bedrijven met dezelfde hoofdactiviteit. Bedrijven in een bedrijfstak of branche kunnen naast deze activiteit ook andere activiteiten (nevenactiviteiten) uitoefenen. Het CBS hanteert voor de indeling van bedrijven naar hoofdactiviteit de zogenoemde Standaard Bedrijfsindeling (SBI) 2008. De SBI 2008 is de versie die vanaf 2008 gebruikt wordt.

Beroepsgroep

De plaats in de indeling van beroepen volgens de Beroepenindeling ROA-CBS 2014. Beroepsgroepen zijn gevormd door beroepen die overeenkomen in niveau en richting van de benodigde bekwaamheden te combineren. De indeling van de BRC 2014 naar beroepsgroepen is een indeling in 114 groepen.

Onderzoeker

Een persoon wordt als onderzoeker gedefinieerd als hij of zij in de vragenlijst aangeeft één of meerdere van onderstaande activiteiten te verrichten:

- Ontwikkelen van nieuwe kennis;
- Bedenken of ontwikkelen van nieuwe producten;
- Bedenken of ontwikkelen van nieuwe processen, methoden of systemen;
- Leiding geven aan onderzoeksprojecten.

Persoonlijk primair inkomen

Het persoonlijk primair inkomen omvat inkomen als werknemer en inkomen als zelfstandige. In dit rapport gaat het om de situatie van 2017.

Inkomen als werknemer omvat inkomen uit dienstverband en loon in natura. Het weergegeven bedrag is bruto, d.w.z. inclusief de premies voor de sociale verzekeringen ten laste van werknemers en werkgevers.

Inkomen als zelfstandige omvat inkomen uit eigen onderneming, loon directeur-groootaandeelhouder en overige inkomsten uit arbeid.

Promotierichting

De richting van het promotietraject is ingedeeld volgens de ISCED-F 2013 indeling. Sinds de invoering van de Standaard Onderwijsindeling 2016 (SOI 2016) hanteert het CBS de ISCED-F 2013 als de standaard voor het meten van onderwijsrichting.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/classificaties/onderwijs-en-beroepen/isced/isced-f-2013-richting>

Standaard promovendus

Werknemer die een arbeidsovereenkomst en een afspraak gericht op een promotietraject heeft met de universiteit of UMC.

Indicatoren:

- a. Afspraak te komen tot een promotie (vb. toegang tot graduate school, opleidings- en begeleidingsplan, promotieplan, promotor aangewezen);

- b. Personeelsnummer en salaris van universiteit of UMC > 0;
- c. Eerste UFO-code is promovendus of UMC-equivalent.

Tot deze groep behoren ook al diegenen die deze arbeidsovereenkomst hadden op enig tijdstip voorafgaand aan de promotie (bron: VSNU).

In dit onderzoek zijn alle respondenten die aangaven in dienst te zijn van de universiteit, specifiek voor hun promotieonderzoek tot de groep standaard promovendi gerekend.

Voltijd

Personen met werk van gemiddeld 35 uur of meer per week.

Werkkring

Bij werkring gaat het voor werknemers om hun baan en voor zelfstandigen om hun eigen bedrijf of praktijk, of die van hun partner of ouders.

Werkzaam

Alle personen die in Nederland wonen en betaalde arbeid verrichten. Zij kunnen zowel in Nederland als bij een in het buitenland gevestigde organisatie werkzaam zijn.

Zelfstandige

Een persoon met als (hoofd)baan het verrichten van arbeid voor eigen rekening of risico in een eigen bedrijf of praktijk, of in het bedrijf of de praktijk van een gezinslid, of in een zelfstandig uitgeoefend beroep.

Als zelfstandige worden aangemerkt:

- zelfstandige eigen bedrijf,
- meewerkend gezinslid,
- overige zelfstandige.

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2019-2020	2019 tot en met 2020
2019/2020	Het gemiddelde over de jaren 2019 tot en met 2020
2019/'20	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2019 en eindigend in 2020
2017/'18-2019/'20	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2017/'18 tot en met 2019/'20

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2020.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.